

forater kunne overgaae til fri Eiendom, og det er derfor mærkeligt, at vi ikke allerede ere naaede til at faae en Lov derom. Man maa gaae frem med Sagen, hvorfor det efter min Mening er i sin Orden, at man maa tage de her omhandlede Stiftelser først; derefter kommer man til Majoraterne, og forsaavidt det skulde vise sig, at frivillige Overenskomster ikke maatte være avancerede saaledes paa de private Godsfer, at der var Udsigt til engang at komme til Ende dermed, maatte Lovgivningsmagten ogsaa i sin Tid tage Resten af det private Bøndergods for sig. Jeg kan altsaa ikke lægge nogensomhelst Værdighed i den formeentlige Forskjel, der skulde være mellem de her omhandlede 4 Stiftelser og de Stiftelser; der vare Gjenstand for den tidligere Lov. Naar et æret Medlem har anført, at Lovforslaget heller ikke skulde være gavnligt for Beboerne, og naar han som et formeentligt Beviis derfor anførte, at man for to Gaarde under en af disse Stiftelser, der vare solgte ved Auction, havde faaet meget mere ud, end man efter Lovforslaget vilde have faaet, saa skal jeg bemærke, at det ærede Medlem enten ikke har vidst eller har glemt at meddele, at en af Njøberne af disse to Gaarde, som var en velhavende Mand, da han kjøbte Gaarden, forlængst har maattet gaae fra den som aldeles forarmet, idet han ikke kunde opfylde sine Forpligtelser. Dette er et Beviis paa, hvad Følgen er af, at Vedkommende ved Auctionen lod sig drive langt udover Gaardens virkelige Værdi. Jeg skal dernæst gjøre opmærksom paa, at det beviser Intet, naar det ærede Medlem har anført, at Gjennemsnitsprisen for en Tønde Hartkorn paa de offentlige Stiftelser er højere end den, der er opstillet for Bemmetofte, thi det er ingenlunde givet — og jeg vil meget drage det i Tvivl —, at man ved en Taxation efter dette Lovforslag vil komme til at fastsætte Priserne for dette Gods saa høit som Gjennemsnitsprisen for Hartkornet paa de andre Godsfer. Det er høit naturligt, at man ved denne Taxation vil komme under Gjennemsnitsprisen for samtlige de Fæstegodsfer, der tidligere ere solgte, fordi dette Gods har samme Egenkab som alt det, der er regeret efter den ældre Tids Regler, da et faderligt, patriarkalsk For-

hold fandt Sted, idet man dengang ikke troede, at de Regerede — her Fæsterne — havde Retigheder, hvormod de kunde faae det, omtrent som de vilde og slippe for at betale, hvad de ikke kunde, naar de kun toge Alt som en Naade; det er nemlig den Egenkab, at Udviklingen staaer tilbage, at dette Gods ikke er saa langt fremme som alt andet. De, der kende Beskaffenheden af Landets forskjellige Egne med Hensyn til Landbruget, ville indrømme, at den Egn, hvortil der her er sigtet, staaer ikke lidet tilbage for de fleste andre. — Naar det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse) anførte, at Loven af 24de April 1860, som angaaer de andre Stiftelser, kun indeholdt en Bemyndigelse for Regeringen til at sælge under nogle andre Betingelser end dem, hvorefter Regeringen hidtil havde solgt, saa skal jeg bemærke, at dette ikke er rigtigt; thi den nævnte Lov indeholder et ligefremt Paabud; den er en Tvangslov, for at bruge dette Udtryk, idet den indeholder den Bestemmelse, at der skal sælges til Enhver efter denne Lov, naar ikke tidligere Overdragelser have fundet Sted. — Hvad angaaer Enkelthederne ved Lovforslaget, hvorpaa et Par Talere ere komne ind, da skal jeg ikke indlade mig paa dem ved denne Behandling, der jo kun angaaer Lovens Principer. Jeg antager, at det ærede Thing ikke vil sætte sig imod, at Loven gaaer videre til anden Behandling, hvor da Enkelthederne ville foreligge til nærmere Drøftelse.

F. Mourier-Petersen: Det er blot en ganske kort Bemærkning, jeg vil tillade mig at gjøre i Anledning af, hvad den ærede sidste Taler bemærkede med Hensyn til Noget, jeg tidligere har yttret angaaende Salgsvilkårene paa Bemmetofte Gods. Det er af den ærede sidste Taler blevet sagt, at af de 2 Gaarde, der ere solgte til Andre end Fæsterne, var den ene solgt saa dyrt, at Njøberen var gaaet derfra for kort Tid siden. Denne Omstændighed, at Manden er gaaet fra Gaarden og ikke har kunnet bestaae ved den kjøbte Eiendom, kan aldeles ikke komme i Betragtning, thi der kan være mange andre Grunde tilstede, som have bidraget dertil. Jeg skal blot staae fast, at en Priis af circa 1,700 Rb. for en fæsteledig Gaard er, i